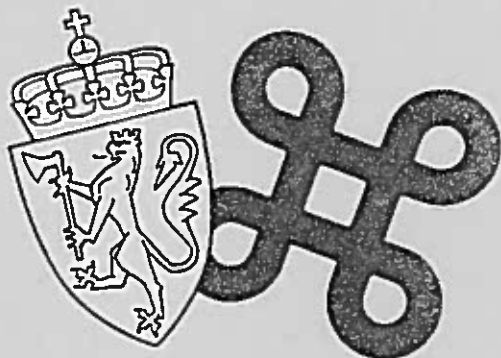

Museums-Tidende

INFORMASJONSAVIS FOR STAVANGER MUSEUM NR.3 SEPTEMBER 1992 2.ÅRGANG

"KULTUR I TIDEN" - MEN I HVILKEN TID?

Det var stilt store forventninger til regjeringens kulturmelding, både fordi vi hadde fått en kvinnelig kulturpersonlighet som minister, men ikke minst fordi det tok så lang tid før den kom. I slutten av juni passerte den statsråd under tittelen "Kultur i tiden", og vi som hadde ventet lenge, fikk endelig utløp for spenningen. Siden har det imidlertid vært forbausende stille.

Fikk vi egentlig svar på de viktigste spørsmålene? Hva er regjeringens visjoner for kulturvernet og museumsvesenet fram mot et nytt århundre? Jo, tilskottsordninga for de halvoffentlige museene skal bort, men det har vi hørt i mange år. Spenningen var knyttet til hva som ville komme i stedet. Det vet vi like lite om idag, bortsett fra at staten ikke ønsker en egen lov for å sikre et visst minimumsnivå på kulturvernet over hele landet. Dermed er det fare for at museene i enda større grad vil tape kampen mot andre gode formål på kommunale og fylkeskommunale budsjetter, og at vi får enda større regionale forskjeller i kulturvernet.

Departementet foreslår at staten opprettholder det fulle og hele ansvar for noen "nasjonale" museer og i tillegg forplikter seg til å ta et hovedansvar for driften av såkalte "knutepunkt-institusjoner". (Det er grunn til å gratulere Rogaland Kunstmuseum med foreslått plassering blandt de sistnevnte.) Når det gjelder utvalget av museer som på denne måten defineres som spesielt verdifulle, er det imidlertid fristende å stille spørsmål ved kulturmeldingens tittel. Der er noen få, tradisjonelle kunst- og kulturhistoriske museer som departementet ønsker å ta et ansvar for. Norsk Teknisk Museum og Industrierbeidermuseet på Vernork synes å være nyttige alibier for et svært så tradisjonelt utvalg. Hvor har det blitt av den verbale satsingen på alternativer som f.eks. økologi og kystkultur? "Kultur i tiden" - javel, men for hvilken tid?

Kulturvern og museumsvesen forvaltes av tre ulike departementer. Kulturmeldingen behandler naturlig nok bare Kulturdepartementets ansvarsområde, noe som dessverre fører til at f.eks. naturhistorie, arkeologi, kulturminnevern og fartøyvern stort sett faller utenfor den ordrike framstillingen.

"Kultur i tiden" er en velskrevet stortings-melding med mye informasjon om norsk kulturliv og statlige støtteordninger. Som oppslagsverk er den uunnværlig for alle kulturarbeidere. Som plandokument er det imidlertid å beklage at kulturmeldingen gir så mye mer beskrivende informasjon enn stimulerende visjon.

Harald Hamre

Iddisfestivalen 1992, 10.september - 17.oktober

Takket være god støtte fra Iddis-klubben "Norway Brand" og Butikk-senteret Arkaden, kan Norsk Hermetikkmuseum i høst for første gang invitere til en Iddisfestival.

Når vi har valgt navnet iddisfestival, betyr ikke dette at det bare skal handle om iddisar, men disse er, og har alltid vært, gode blikkfang når vi nå ønsker å rette søkelyset mot iddiskulturen i vid forstand.

Målet med tiltaket er å informere om vår nære fortid da hermetikkindustrien var byens økonomiske bærebjelke. Samtidig vil vi også aktivisere både eldre og unge til iddisamling og mablisaktiviteter. Ut av dette håper vi det skal komme både oppdagelse av gjenglemte iddisamlinger og nye opplysninger om ulike sider ved byens historie. Dermed kan vi få nye brikker til puslespillet "Hermetikkbyen Stavanger".

Program høsten 1992

SEPTEMBER

Søndag 6.

Aktivitetsdag med røyking av brisling og byting av iddisar.
Omvisning kl 14.30.
Hermetikkmuséet kl 11 - 16

Søndag 13.

"Siladag" for store og små i museet og ombord i "Anna" af Sand.
Omvisninger i utstillingen
"Til Riga med silf".
Sjøfartsmuséet kl 11 - 16

Tirsdag 15.

"Mablis - tradisjonsrik spill og ettertraktede samleobjekter".
Lysbildekseri ved John Gunnar Johnsen
Sted: Hermetikkmuséet kl 19.30

Tirsdag 22.

"Iddissamlere før 1920? På leiting etter de første samlere og deres samlinger".
Lysbildekseri ved John Gunnar Johnsen
Sted: Hermetikkmuséet kl 19.30

Søndag 27.

"Insekt og krypdyr sett gjennom kameraøyet"
Tore Nilsen forteller og viser lysbilder.
Han forteller også om preparering av insekt som hobby.
Sted: Musegata 16 kl 12

Tirsdag 29.

"Østre bydel, hermetikkindustriens vekstområde".
Lysbildekseri ved Egil Henriksen
Sted: Hermetikkmuséet kl 19.30

OKTOBER

Søndag 4.

Aktivitetsdag med røyking av brisling og byting av iddisar.
Kamper i mablis mesterskapet for 4. klassinger.
Omvisning kl 14.30
Hermetikkmuséet kl 11 - 16

Tirsdag 6.

"Johs. Conradsen, hermetikkpioner med særegne iddisar".
Lysbildekseri ved Helge Vaine
Sted: Hermetikkmuséet kl 19.30

Søndag 11.

"Brukshusene ved sjøen". Sjøhus og nausi i Rogaland.
Lysbildeforedrag ved Helge Schjelderup kl 13

Lørdag 17.

Hardangerjaka "Mahlide" er åpen for publikum kl 11 - 16.
Hun har to utstillinger om bord: "Kystfiskefarten i
seilskutetiden" og "Gravensteinsepel 200 år i Norge"
(smakprøver). Program ombord i Mahlide kl 19
Sted: Sjøfartsmuséet / Strandkaiaen

Søndag 25.

"Ballisk dag" på Sjøfartsmuséet.
Sted: Sjøfartsmuséet kl 11 - 16

NOVEMBER

Søndag 1.

Aktivitetsdag med røyking av brisling og byting
av iddisar. Omvisning kl 14.30
Hermetikkmuséet kl 11 - 16

Søndag 8.

"Med dampen frå Riska til Sidney"
Egil Harald Grude kåserer om rutetrafikken på
Stavanger havn gjennom 150 år.
Sted: Sjøfartsmuséet kl 13

Søndag 22.

"Foring av fugl om vinteren"
Lysbildekseri ved Kolbjørn Skjenes.
Sted: Stavanger Museum, Musegata 16 kl 13

DESEMBER

Søndag 6.

"Alternativ julebord" med nyrøkt brisling og
ei utvalg av hermetiske delikatesser.
Sted: Hermetikkmuséet kl 11 - 16

Søndag 13.

Julefest på Breidablikk kl 11 - 16

MERKI

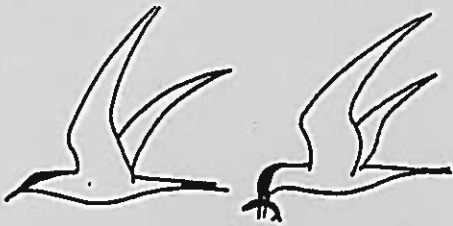
* Iddisfestivalen 1992. 10.september - 17. oktober

Sted: Hermetikkmuséet og Arkaden.

* Utstillinger:

"Til Riga med silf" på Sjøfartsmuséet
"Brukshusene ved sjøen" på Sjøfartsmuséet

VÅRSESONGEN VED FUGLESTASJONEN PÅ REVTANGEN

Ordinær fangst ved stasjonen startet i år opp i påsken, dvs medio april, og ble avsluttet den 7.juni, ca 14 dager senere enn vanlig. Den sene avslutningen skyldes det varme været med øst-og sørøstlige vinder, forhold som er gunstige for forlenget vårtrekk, og registreringer av uvanlige arter på Revtangen.

Den arten som gjorde seg spesielt bemerket denne våren var rosenfinken. Dette er en forholdsvis ny rugefugl i Norge, og det kan gå mange år mellom hver observasjon i området rundt stasjonen. Denne våren fanget vi 9 eksemplarer, og flere ble sett og hørt. Den første ble fanget 29.mai, deretter en den 2.juni og hele seks den

3.juni, og den siste kom den 6.juni.

Den sjeldneste fuglen vi fanget var en rødstrupesanger den 26.mai. Arten har sin normale utbredelse i det sørvestlige palearktisk, og ble for første gang registrert i Rogaland den 22.april i 1968 i Hauge i Dalane. Dette var da den andre observasjonen for Norge. Den første var fra Akerøya i Hvaler to år tidligere.

Gulsanger ble også fanget hyppigere enn normalt. Også disse kom i slutten av mai og begynnelsen av juni - men dette er likevel den normale ankomsttiden for denne arten.

Slik værforholdene var, hadde vi ventet å fange flere løvsangere, rødstjerter, munk og hagesanger enn vi gjorde. Likeledes flere fluesnappere. Den svært vanlige svarthvite fluesnapperen fikk vi ikke en eneste av, derimot åtte grå-fluesnappere.

Samlet sett må vi likevel være tilfredse med vårsesongen.

ETTERLYSING!

Wanted!

Brannvesenet har gitt Stavanger Museum pålegg om å installere sprinkelanlegg på de av våre anlegg som ennå ikke har slikt brannslukningsutstyr. Varslingssystemene er gode nok, men representerer ikke tilstrekkelig sikring av uerstattelige verdier og eventuelt personer. Uhyggelig mange historiske bygninger har blitt flammens rov de siste månedene.

Vi vil selvfølgelig gjøre alt vi kan for å sikre museets klenodier, men søknadskøene til beskjedne offentlige midler er skremmende lange. Er det noen av leserne som kan hjelpe? Vi lover livsvarig medlemskap og mye spalteplass til den som ser utfordringen og mulighetene som ligger i det å betale et sprinkelanlegg til Bredablikk, Ledaal og/eller Musegt.16.

Ta kontakt med Stavanger Museum i dag - det kan faktisk bli for sent!

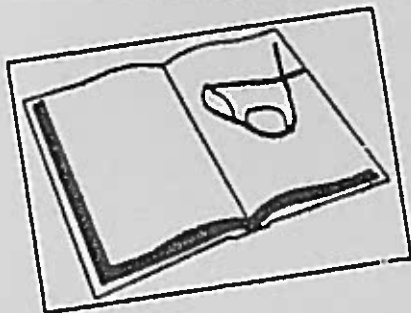
Til deg som ennå ikke er medlem av Stavanger Museums Medlemsforening

Hvorfor ikke bli medlem?

For kr.150,- i året får du gratis adgang til Stavanger Museums fem anlegg, årboka og Museum-Tidende fire ganger i året.

Hvorfor ikke gi et medlemskap i gave?

Ekstra bevilgning fra fylket gir biblioteket utvidet hyllekapasitet

Museets bibliotek vokser med ca.20 meter i året. Den årlige tilveksten har forlenget ført til plassmangel som etterhvert er blitt en vesentlig belastning for driften.

Plassproblemene kunne bare løses ved fortsatt utbygging av vårt mobile hyllesystem, til kostnader som ikke kunne dekkes av museets driftsbudsjett.

Stavanger Museum søkte derfor om ekstra bevilgning fra fylket - og fikk innvilget kr.50.000,-. Ved å spe på med "egne midler" kunne biblioteket få en meget kjærkommen utvidelse av hylle-kapasiteten. I april ble det montert 3 nye mobile reoler og det gav oss 168 nye hyllemeter.

Thurid Wishman

DE NYE MAGASINENE

I forrige Museums-Tidende kunne vi fortelle at museet endelig hadde fått tilgang til et tjenlig magasinbygg, nemlig det såkalte Kurhuset på Dale. Nå er vi godt igang med oppussing og innredningsarbeider, takket være et tilskudd på kr.200.000,- fra Norsk

Kulturråd. Søknadene til vertskommunen og fylkeskommunen om tilsvarende støtte er ennå ikke ferdigbehandlet.

I løpet av høsten skal vi imidlertid fære å få tatt i bruk et areal på ca.500 kvm., samtidig som vi oppjusterer sikringstiltakene til et minimumsnivå. Dermed kan sjøfartsmuseet, zoologisk avdeling og biblioteket endelig begynne å rydde opp i sine overfylte samlinger. Det meste av arbeidet gjenstår, men nå er vi i hvert fall i gang!

HERMETIKKMUSEET

Aktivitetsprogram

Utstillinger

* "Iddisanes verden"

Kjøpesenteret Arkaden, 10.sept. - 10.okt.

Iddisklubbens vandreutstilling er nå tilbake etter visning i flere europeiske byer. Før utstillingen tas fra hverandre vil den for siste gang bli vist på Arkaden.

* "Fra ide til jubileum"

Norsk Hermetikkmuseum
Ustillingen viser glimt fra den lange prosessen med å skape Norsk Hermetikkmuseum.

Aktiviteter

* Skolemesterskap i mablis, 13.sept. - 17.okt.

Kampene spilles på Hermetikkmuseet til følgende tider:

- Tirsdager kl.17.30 - 19.30

- Søndager kl.12.00 - 14.00

Finale: Arkaden lørdag 17.okt.

* Byttedager

Lørdag 12.sept. på Arkaden
Søndager på Hermetikkmuseet.
Medlemmer av iddisklubben vil være til stede og gi gode råd. I tillegg blir det hver søndag kl.12.00 sjeining på Hermetikkmuseet.

Kåseri

Hver tirsdag på Hermetikkmuseet kl.19.30

* Tirsdag 15.sept.

"Mablis - tradisjonsrikt spill og ettertraktete samleobjekter".
Lysbildekåseri ved John G. Johnsen og Torfinn Jåsund.

* Tirsdag 22.sept.

"Iddissamlere før 1920? På leting etter de første samlere og deres samlinger". Lysbildekåseri ved John G. Johnsen.

* Tirsdag 29.sept.

"Østre Bydel, hermetikkindustriens vekstområde". Lysbildekåseri ved Egil Henriksen.

* Tirsdag 6.okt.

"Johs. Conradsen hermetikkpionerer med særegne iddisar".
Lysbildekåseri ved Helge Vatne.

STORE SVINGNINGER I PUBLIKUMSBESØKET

Hermetikkmuseet mest populært i sommer

Hittil i år har vi opplevd uvanlig store svingninger i publikumsbesøket.

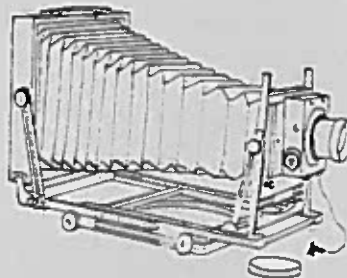
Etter at vi hadde fordoblet billettprisene, var vi naturlig nok forberedt på reduserte besøkstall i første kvartal. Men det fikk vi ikke. Tvert imot, besøkstallene økte med 25% i forhold til rekordnoteringene ifjor. I annet kvartal fikk vi imidlertid en kjempe-smell andre veien, en nedgang på 30%

sammenlignet med fjoråret. Streiken i grunnskolen og det uvanlig flotte været i mai og juni får ta skylda for raset.

Sommersesongen fra 15.juni til 15. august har derimot vært relativt normal hva totalbesøket angår. Som i 1991 har vi hatt ca.20.000 besøkende på alle anlegg i løpet av de to månedene. Alt i alt ligger vi nå ca. 13% under rekordbesøket ifjor, men hvis høstprogrammet slår an, kan vi ta igjen ihvertfall noe av det tapte.

Hermetikkmuseet har vært årets store slager. Mens alle andre anlegg opplever nedgang i besøket, strømmer publikum til aktivitetsdagene i Øvre Strandgt. 88A. En enorm satsing fra personalets side, har virkelig gitt resultater. For første gang var Hermetikkmuseet i sommer vårt best besøkte anlegg med 5400 besøkende, 50% mer enn i fjor!

ERLING SØILANDS FOTOSAMLING

(17.mai, 1.mai, fredsdagene i 1945 osv.). Søiland laget også prospektkort av byen for salg. Negativene til disse kortene finnes i samlingen.

Noen enkle foto er kopiert og registrert. Museets trange budsjetter har hittil gjort et videre arbeid med samlingen umulig.

Gjennom tilskudd fra Olga Berentsens legat er vi nå i stand til å fortsette dette arbeidet. Vi takker hjertligst for kr.20.000,-, som vil gjøre deler av samlingen tilgjengelig for bruk. Samlingen vil dermed bli et verdifullt bidrag til vår kunnskap om Stavanger bys historie i mellom- og etterkrigstid.

Randi Skotheim

Sjøfartsmuseet har for flere år siden fått som gave en samling på ca.5.000 glassplater og filmnegativer etter Erling Søiland (f.1889), fotograf og papirhandler i Kirkegaten. Motivene er hovedsaklig fra Stavanger, og viser store begivenheter som fant sted i byen fra 1920-årene og fremover

Ansvarlig red:

Harald Hamre

Redaksjon:

Arvid Sandal

Layout:

Arvid Sandal

Stavanger Museum
Muségaten 16
N-4005 Stavanger

Avsender: